

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра української, іноземних мов та перекладу

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«УКРАЇНСЬКА МОВА
(ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»

на 2024/2025 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Біотехнологія»
Спеціальність	162 Біотехнології та біоінженерія
Галузь знань	16 Хімічна інженерія та біоінженерія
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який викладає навчальну дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Бобух Надія Миколаївна,
д. філол. н., професор,
завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу

Контактний телефон	+38-050-616-48-27
Електронна адреса	bobukh2017@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	онлайн: електронною поштою за розкладом http://www.im.puet.edu.ua/ вкладка Студентів
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Підвищення рівня загальномовної підготовки, мовної грамотності, комунікативної компетентності студентів, практичне оволодіння основами офіційно-ділового, наукового, розмовного стилів української мови, що забезпечить професійне спілкування на належному мовному рівні.
Тривалість	3 кредити ЄКТС / 90 годин (лекції – 6 год., практичні заняття – 30 год., самостійна робота – 54 год.).
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом. Пояснювально-ілюстративний метод; проблемний метод; метод інтерактивного навчання; метод контролю.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи; поточна модульна робота. Підсумковий контроль: екзамен.
Базові знання	Наявність ґрунтовних знань з української мови, набутих у школі.
Мова викладання	Українська.

**Перелік компетентностей, які забезпечує зазначена навчальна дисципліна,
програмні результати навчання**

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
• ПР 23. Вміти використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та	• ЗК 02. Здатність до письмової та усної комунікації українською мовою (професійного спрямування). • ЗК 05. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. • ЗК 08. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
етичних норм. • ПР 26. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною мовою усно й письмово, вільно користуватися спеціальною термінологією в галузі біотехнології.	розвитку, верховенства прав, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Модуль 1. Основи професійної комунікації		
Тема 1.1. Державна мова – мова професійного спілкування	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Підготувати доповіді на теми: «Мова – душа нації», «Засоби милозвучності української мови». Укласти словник «Складні випадки наголошування слів».
Тема 1.2. Основи культури української мови	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Підготувати повідомлення на теми: «Культура мови – ознака загальної культури особистості», «Роль словників у підвищенні мовної культури». Укласти комунікативну професіограму фахівця.
Тема 1.3. Стилi сучасної української літературної мови в професійному спілкуванні	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Дібрати зразки функціональних стилів сучасної української літературної мови, схарактеризувати їх.
Тема 1.4. Спілкування як інструмент професійної діяльності	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Підготувати повідомлення на теми: «Основні закони спілкування», «Невербальні засоби спілкування».
Тема 1.5. Риторика й мистецтво презентації	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Підготувати презентацію своєї майбутньої професії.
Тема 1.6. Культура усного фахового спілкування	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Укласти пам'ятку «Етичні питання використання мобільних телефонів». Змодельовати телефонну розмову особи, яка хоче зустрітися з керівником організації з приводу працевлаштування.
Тема 1.7. Форми колективного обговорення професійних проблем	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи; поточна модульна робота.	Підготувати повідомлення на теми: «Стратегії проведення перемовин», «Технології проведення «мозкового штурму».
Модуль 2. Ділове й наукове мовлення		
Тема 2.1. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Підготувати повідомлення на тему: «Національний стандарт України «Уніфікована система організаційно-розпорядної документації. Вимоги до оформлення документів» ДСТУ 4163-2003».
Тема 2.2. Документація з кадрово-контрактних питань	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Навчитися оформляти документи з кадрово-контрактних питань (заява, резюме, автобіографія, характеристика, наказ).
Тема 2.3. Довідково-інформаційні документи	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань	Навчитися оформляти довідково-інформаційні документи (довідна записка,

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
	самостійної роботи.	пояснювальна записка, протокол та ін.).
Тема 2.4. Етикет ділового листування	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Записати типові мовні звороти, якими можна скористатися під час написання листа-прохання. Написати вітального листа з нагоди ювілею.
Тема 2.5. Українська термінологія в професійному спілкуванні	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Укласти словник термінів вашої майбутньої професії.
Тема 2.6. Науковий стиль і його засоби в професійному спілкуванні. Основи академічної доброчесності	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Ознайомитися з жанровими різновидами наукового стилю в бібліографічному відділі бібліотеки. Ознайомитися з анотаціями до наукових статей; проаналізувати статтю, опубліковану у фаховому виданні.
Тема 2.7. Переклад і редагування наукових текстів	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи; поточна модульна робота.	Схарактеризувати типові помилки, пов'язані з уживанням прийменників у фахових текстах. З'ясувати причини порушення норм; навести зразки нормативного вживання прийменникових зворотів.

Інформаційні джерела

Основні

1. Бобух Н. М. Методичні рекомендації щодо використання ділової української мови. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2019.
2. Вознюк Г. Л., Булик-Верхола С. З., Василишин І. П. та ін. Українська мова за професійним спрямуванням : навчальний посібник-практикум. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2023.
3. Голоюх Л. В. Українська мова за професійним спрямуванням. Для студентів факультету економіки та управління : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2023.
4. Кацавець Р. С. Українська мова: усна і писемна (ділове спрямування) : навч. посіб. Київ : Алерта, 2020.
5. Українська мова за професійним спрямуванням : збірник тестових завдань : навч. посіб. для студ. закладів вищої освіти / С. К. Богдан (відп. ред.), Л. В. Голоюх, І. П. Левчук та ін. Луцьк : Вежа-Друк, 2020.
6. Підгурська В. Ю., Голубовська І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022.
7. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підруч. Київ : Алерта, 2023.
8. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підруч. Київ : Алерта, 2019.

Додаткові

1. Вербич С. Граматика української мови в таблицях за оновленим правописом : посіб. Київ : Арій, 2020.
2. Грищенко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019.
3. Зубков М. Норми та культура української мови за оновленим правописом. Київ : Арій, 2020.
4. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016.
5. Клещова О. Є. Культура мови, культура мовлення та правописні норми: лінгвістична вікторина. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія : Філологія. 2021. № 51. Т. 1. С. 51–59.
6. Колоїз Ж. В., Березовська-Савчук Н. А. Українська мова професійного спілкування в аспекті теорії стилів та культури мовлення : практикум / за ред. проф. Колоїз Ж. В. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2019.
7. Кузенко О., Мацук Л., Адамів М. Підготовка майбутніх фахівців професійного типу «людина – людина» до міжособового спілкування засобами українського мовного етикету. *Освітні обрії*. 2020. № 2 (51). С. 53–57.
8. Мовна особистість в освітньому просторі : монографія / за заг. ред. І. Д. Пасічника; редкол. О. А. Вісич, Х. М. Карповець, З. В. Столяр. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021.
9. Український правопис. Київ : Наукова думка, 2020.

Електронні ресурси

1. <http://yak-my-hovorymo.wikidot.com/>
2. <http://chak-chy-pravylyno-my-hovorymo.wikidot.com/>
3. <http://kultura-movy.wikidot.com/>

4. <http://rodovyi-vidminok.wikidot.com/>
5. <http://nepravylno-pravylno.wikidot.com/>

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Дистанційний курс «Українська мова (за професійним спрямуванням)», який розміщено в програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ.
- Мультимедійні презентації лекцій у програмі Power Point.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Роботи, здані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається з дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

[Положення про організацію освітнього процесу](#)

[Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти](#)

[Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості](#)

[Положення про повторне навчання](#)

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватися в режимі онлайн.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного та підсумкового контролю. Списування під час контрольних робіт і поточних тестів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань у процесі заняття. У ПУЕТ діють:

[Кодекс честі студента](#)

[Положення про академічну доброчесність](#)

[Положення про запобігання випадків академічного плагіату](#)

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

[Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти](#)

[Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти](#)

[Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти; інфографіка](#) (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта)

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

[Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій](#)

[Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену](#)

[уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції](#)

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

[Психологічна служба](#)

[Студентський омбудсмен \(Уповноважений з прав студентів\) ПУЕТ](#)

[Уповноважений з прав корупції](#)

Безпека освітнього середовища: [Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності»](#)

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1.1-1.7): захист домашнього завдання (5 балів); обговорення матеріалу занять (4 бали); виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (4 бали); тестування (3 бали); поточна модульна робота (9 балів).	30
Модуль 2 (теми 2.1-2.7): захист домашнього завдання (5 балів); обговорення матеріалу занять (4 бали); виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (4 бали); тестування (3 бали); поточна модульна робота (9 балів).	30
Підсумковий контроль – екзамен.	40
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
Науково-дослідна	Участь у студентських наукових конференціях	10

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 10 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни